

Дар бораи тасдиқи Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ)

(қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235)

Мутобиқи [моддаи 19](#) Қонуни конститутсиони Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон" чиҳати иҷрои банди 45 Нақшаи чорабиниҳои татбиқи Стратегияи муқовимат бо коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2013-2020, ки бо фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 августи соли 2013, [№ 1504](#) тасдиқ шудааст ва бо мақсади қорӣ намудани механизми таҳлили хавфҳои коррупсия дар мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад:

1. Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) тасдиқ карда шавад (замима мегардад).

2. Вазоратҳо, ташкилотҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, дигар мақомоти идоракунии давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот баҳри дар амал татбиқ намудани Методологияи мазкур чораҳои зарурӣ андешида, аз натиҷаи қорҳои анҷомдода бо ҷамъбасти сол ба Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ахборот ирсол намоянд ([қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235](#)).

3. Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз натиҷаи иҷроиши Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) дар ҷамъбасти сол ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ахборот пешниҳод намояд.

Раиси
Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон

аз 28 октябри соли 2016 № 465
ш.Душанбе

Бо қарори Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз "28" октябри соли 2016 № 465
тасдиқ шудааст

Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ)

(қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235)

1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1. Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) (минбаъд - методология) асосҳои ташкилӣ ва методи раванди таҳлили хавфҳои коррупсияро дар вазоратҳо, кумитаҳои давлатӣ, дигар мақомоти давлатӣ, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, дигар мақомоти идоракунии давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, субъектҳои хоҷагидори давлатӣ, субъектҳои хоҷагидоре, ки на кам аз нисфи сармояи оинномавии нҳоро ҳиссаи давлат ташкил медиҳад, инчунин ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ, аз ҷумла иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ҳизбҳои сиёсӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият мекунад (минбаъд - ташкилот) муқаррар менамояд ([қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235](#)).

2. Мақсади методологияи мазкур, бо дарназардошти таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) дар ташкилотҳо раванди ошкор намудани омилҳои институтсионалӣ (ҳоси ташкилот), ки ба коррупсия мусоидат менамоянд ё метавонанд ба он замина гузоранд ва ҳамчунин таҳияи тавсияномаҳо оид ба аз байн бурдани натиҷаҳои таъсири онҳо мебошад ([қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235](#)).

3. Мафҳумҳои асосие, ки дар методологияи мазкур истифода шудаанд:

- хавф - эҳтимолияти он, ки ҳолати муайян метавонад қой дошта бошад ё амали муайян ба вуқӯъ пайвандад, ки вобаста ба омилҳои хавф метавонад гуногун бошад;

- омилҳои хавф - шароит ё ҳолати қузуъ, ки ба дараҷаи хавф таъсир расонда, ба пайдошавии падидаи муайян ё зуҳури ягон амал ё имконияти гирифтани ягон бартарият ба ҳар шакл мусоидат менамояд;

- ошкор намудани хавфҳо - таҳлили хавфи эҳтимолий, сабаб ва оқибатҳои он ва ҳамчунин баҳодиҳии имкониятҳои ташкилот оид ба мубориза бо коррупсия ([қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235](#));

- таҳлили хавфҳо - муайян намудани бартарияти хавфҳо тариқи ошкор намудани онҳо бо пешниҳоди иттилооти муфасссали ба зуҳури коррупсия дахлдошта ([қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235](#));

- осебпазирӣ - вазъи воқеӣ, ки қобилияти таъсиррасонири ба хавфҳои мавҷудбуда ё эҳтимолий паст менамояд ва ё ин, ки ба пайдоиш ва рушди онҳо мусоидат мекунад ([қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235](#));

- намудҳои осебпазирӣ фаъолият - намуди фаъолияти ташкилот, ки вобаста ба хусусияти худ хавфи баланди коррупсияро ба вуҷуд оварда ба таври зайл ифода меёбад: набудани меъёрҳо, нопурагрии меъёрҳо, басанда набудани меъёрҳое, ки ба риояи талабот оид ба покниҳодӣ равона шудаанд, шиносоии нопураи ҳайати кормандон бо санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, ба таври дахлдор татбиқ накардани меъёрҳо ([қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235](#));

- нақшаи мукамал - нақшаи мушаххаси амал бо мақсади аз байн бурдан ё қоҳиш додани омилҳои коррупсионӣ дар доираи фаъолияти ташкилот, ки ба пайдоиши коррупсия дар ташкилот мусоидат мекунад ё рағбатоварандаанд.

4. Таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) бо мақсадҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- ошкор намудани омилҳои институтсионалӣ, ки ба коррупсия мусоидат менамоянд ё метавонанд мусоидат кунанд;

- таҳияи тавсияномаҳо оид ба бартараф ё паст намудани натиҷаҳои таъсироти онҳо (таҳияи нақшаҳои мукамал)([қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235](#)).

5. Ба принсипҳои таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) дохил мешавад:

- қонуният;

- ҳолиси ва беғаразӣ;

- шаффофият ва ошқорбаёнӣ дар раванди таҳлили (хавфҳои коррупсионӣ) ба истиснои маҳдудиятҳои пешбиниамудани қонунгузорӣ;

- риояи манфиатҳои ҷамъиятӣ (оммавӣ);

- ҳисоботдиҳӣ.

2. ТАРТИБИ ТАШКИЛ ВА ГУЗАРОНИДАНИ ТАҲЛИЛИ ФАЪОЛИЯТ (ХАВФҲОИ КОРРУПСИОНӢ) ВА ДАВРАҲОИ ОН

(қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235)

6. Таҳлили фаёолият (хавфҳои коррупсионӣ) дар доираи фаёолияти ташкилот аз тарафи гурӯҳ оид ба баҳодихӣ (минбаъд - гурӯҳ оид ба баҳодихӣ), ки бо санади дахлдори роҳбари ташкилот таъсис дода шудааст, ба роҳ монда мешавад. Гурӯҳ оид ба баҳодихӣ аз ҳисоби роҳбарияти сарраёсатҳо, раёсатҳо, шӯъбаҳо ва бахшҳои ташкилот (аз 5 то 7 нафар), аз ҷумла корманди дастгоҳи марказии Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия (минбаъд - Агентӣ) ташкил карда мешавад. Роҳбари гурӯҳ аз ҳисоби роҳбар ё муовини роҳбари ташкилот таъин карда мешавад.

7. Таҳлили фаёолият (хавфҳои коррупсионӣ) аз даврҳои зерин иборат аст:

- таҳлили шароити пешакӣ (*қарори Ҳукумати ҶТ аз 2.05.2019 № 235*);
- таҳлили хавфҳои коррупсионии бевосита қойдошта;
- баҳодихӣ ва таҳияи тавсияномаҳо ҷиҳати бартараф намудани омилҳои номатлуб.

8. Натиҷаи даврҳои таҳлили фаёолият (хавфҳои коррупсионӣ) дар ҷаласаҳои гурӯҳ оид ба баҳодихӣ мавриди баррасӣ қарор дода шуда, дар ин хусус ҳисобот тартиб дода мешавад ва дар муддати 30 рӯзи қарорӣ ҷаъба ба нақшаи ҷорабиниҳо ба Агентӣ пешниҳод карда мешавад.

9. Агентӣ ташкилотро, ки барои гузаронидани таҳлили фаёолият (хавфҳои коррупсионӣ) дар асоси маълумотҳои омӯрӣ, пурсиши афкори ҷомеа, ҳисобот дар бораи коррупсия, таҳлило ва тадқиқоти махсус дар бораи коррупсияро дорои мебошанд, интиҳоб менамояд ва дар муддати на камтар аз 2 моҳ то оғози фаёолияти баҳодихӣ ба ташкилоти интиҳобшуда хабар медиҳад ва ҳамчунин ин иттилоотро дар сомонии интернетии Агентӣ қой медиҳад.

10. Шумораи ташкилотҳое, ки Агентӣ дар як вақт дар онҳо таҳлили фаёолият мегузаронад, вобаста аз мураккабии сохтори ташкилии ташкилоте, ки дар он баҳодихӣ гузаронида мешавад, миқдори равандро қарорӣ, ки аз тарафи ин ташкилот ба иҷро расонидашаванда ва захираҳои кадрӣ доробудайи Агентӣ, тағйир дода мешаванд.

11. Дар доираи ваколати гурӯҳ оид ба баҳодӣ корманди Агентӣ дорои уҳдадорӣҳои зерин аст (*қарори Ҳукумати ҶТ аз 2.05.2019 № 235*):

- ба кормандони ташкилот, ки дорои вазифаи роҳбарикунандаанд, дар бораи консепсия, мақсад ва муҳимияти таҳлили хавфҳои коррупсионӣ дастур медиҳад;
- нисбати усулҳои ҷамъоварӣ ва баҳодихӣ заминаи меъёрии ҳуқуқӣ, сохторҳои ташкилӣ, иттилоот дар бораи қоидаҳои ахлоқ, усулҳои ҳаммонандкунӣ ва тадқиқоти омилҳои хавф дастур ва машварат медиҳад;
- мониторинги фаёолият оид ба таҳлили фаёолиятро (хавфҳои коррупсионӣ) амалӣ менамояд;
- дар бораи таҳияи нақшаи фаёолияти гурӯҳ оид ба баҳодихӣ, тартиб додани ҳисобот дар бораи баҳодихӣ хавфҳои коррупсионӣ ва нақшаи мукамал, тавсияҳо медиҳад;
- дар ҷаласаҳои гурӯҳ оид ба баҳодихӣ иштирок менамояд ва дар робита бо дурустии риояи тартибот, дар ҳолати зарурӣ, бо пешниҳоди тақлифҳо ё тавсияҳое, ки ба ҳисобот оид ба баҳодихӣ замима карда мешаванд, изҳороти худро баён менамояд.
- таҳия ва татбиқ намудани нақшаи мукамалро бо ҳамдигар мувофиқ менамояд.

3. ТАҲЛИЛИ ФАЁОЛИЯТИ (ХАВҲОҲИ КОРРУПСИОНИИ) ШАРОИТҲОИ ПЕШАКӢ

12. Таҳлили фаёолияти (хавфҳои коррупсионӣ) шароитҳои пешакӣ чунин омилҳоро ба назар мегирад:

- таҳлили мубрами қонунгузорӣ барои ташкилот;
- таҳлили сохторҳои ташкилии ташкилот;
- таҳлили қоидаҳои одоб (рафтор, деонтология, (вазифашиноӣ, муомилот, этика) ё дигар ҳолатҳое, ки ба рафтори кормандони ташкилот дахл доранд) (*қарори Ҳукумати ҶТ аз 2.05.2019 № 235*).

13. Таҳлили фаёолияти (хавфҳои коррупсионӣ) шароити пешакӣ асосҳои қонунгузорӣ инро дар назар дорад (*қарори Ҳукумати ҶТ аз 2.05.2019 № 235*):

- таҳлили асосҳои қонунгузорӣ (қонунҳо ва санадҳои зерқонунӣ, аз ҷумла идораӣ), ки ба ташкилот дахл доранд;
- таҳлили низомномаҳое, ки ба намудҳои осебпазирӣ фаёолият дахл доранд.

14. Ҳангоми таҳлили заминаҳои қонунгузорӣ диққати махсус ба муқаррароти қонунгузорӣ марбут ба фаёолияти осебпазир дода мешавад. Дар ин замина амалҳо бояд ба ошкор кардани ҳолатҳои зерин: мавҷуд набудани меъёрҳо, нопуррагии онҳо, меъёрҳое, ки ба тамомият равона нашудаанд, иттилоотии нокифояи кормандон оид оид ба меъёрҳо, ба таври дахлдор татбиқ нагаштани меъёрҳо, равона карда шаванд.

15. Намудҳои осебпазирӣ фаёолият метавонанд, ҳам намудҳои марбут ба сохтори дохилии ташкилот ва ҳам намудҳои фаёолияти ба вазифаҳои ташкилот (вазифаҳои берунӣ) дахл дошта бошанд.

16. Баҳодихӣ меъёрҳое, ки ба намудҳои осебпазирӣ фаёолият алоқаманданд, метавонанд, мутобиқи намуна аз замимаи 1 методологияи мазкур амалӣ карда шаванд.

17. Намудҳои осебпазирӣ фаёолият, ки ба сохтори дохилии ташкилот дохил мешаванд, дар навбати аввал алоқаманданд бо:

- маъмурикунонии иттилоот (ҳифз намудани иттилооти дохилӣ, пешниҳод намудани иттилооти махфӣ, таҳия, баррасӣ, нигоҳдории маъмурикунонӣ (нигоҳдорӣ);
- нусхабардории ҳуҷҷатҳо, аз он ҷумла ҳуҷҷатҳои махфӣ электронӣ, гардиши дохилӣ ва берунӣ ҳуҷҷатҳо, аз он ҷумла электронӣ ва махфӣ;
- маъмурикунонии воситаҳои молиявӣ (ҷудо намудан, назорат ва аудити бучет, пардохти хароҷотҳо, ҷудо намудан ва пардохти мукофотпулӣ, иловапулӣ ва мукофотҳои пулӣ);
- маъмурикунонии молу мулк ва хизматрасониҳо (қабули қарор дар бораи харид ё ба қироа гирифтани, таҳияи талабот оид ба сифати хизматрасониҳо аз рӯи таҳвили онҳо, гузаронидани гуфтушунӣ, интиҳоби молрасонҳо, маъмурикунонӣ ва ҷудо намудани молу мулк дар доираи ташкилот, истифодаи молу мулки берун аз вақти қарорӣ ё берун аз ташкилот).

18. Намудҳои осебпазирӣ фаёолият, ки бо вазифаҳои берунӣ ташкилот алоқаманданд, намудҳои фаёолият ба ҳисоб мераванд, ки дар навбати аввал бо омилҳои зерин алоқаманданд (*қарори Ҳукумати ҶТ аз 2.05.2019 № 235*):

- инкасатсияи пардохт (андоз, пардохтҳои маъмурий, қарзҳо ва ғайра);
- бастанӣ шартномаҳо (озмунҳо, тендерҳо, шартномаҳо ва ғ.);
- пардохтҳо (субсидияҳо, мукофотпулӣ, иловапулӣ, пардохтҳои сарпарастӣ, кӯмакҳои пулӣ ва ғ.);
- пешниҳоди шаҳодатномаҳои ҳуқуқӣ (додани иҷозатномаҳо, шаҳодатномаҳои ронандагӣ, шиносномаҳо, шаҳодатномаи шахсият, фардикунонӣ, маълумотномаҳо ва ғ.);
- дар амал қарор намудани қонунҳо (санҷиш, назорат, муқаррар намудани (констатасияи) мутобиқат ё вайронкунии қонун, муҷозот ва ғ.).

19. Таҳлили фаёолияти сохторҳои ташкилӣ инҳоро дар назар дорад:

- таҳлили органиграммаҳо;
- таҳлили уҳдадорӣҳои вазифавӣ;
- таҳлили раванду тартиботи қарорӣ.

20. Таҳлили фаёолияти сохтори ташкилии ташкилот бо назардошти меъёрҳои зерин гузаронида мешавад:

- сатҳи мутобиқати сохтори ташкилӣ ба вазифаҳо, салоҳиятнокӣ, ҳуқуқ ва вазифаҳои ташкилот;
- сатҳи манфиатнокӣ сохторҳои ташкилӣ бо дарназардошти вазифаҳо, салоҳиятнокӣ, ҳуқуқ ва вазифаҳои ташкилот.

21. Таҳлили одоб, дар худ маҷмӯи принципҳои ахлоқӣ ё арзишҳои ифода мекунад, ки ташкилот бо мақсади равона кардани рафтори кормандон ҳангоми амалӣ намудани ҳамаи намудҳои фаёолияти дохилӣ ва берунӣ, таҷассум менамояд. Қоидаҳои одоб ҳам дар алоҳидагӣ ва ҳам нисбат ба ҳамаи ҳайати кормандони ташкилот қабул карда мешавад ва метавонад ба вазъи дохилӣ ва берунӣ ташкилот таъсир расонад. Таҳлили қоидаҳои одоб баҳодихӣ меъёрҳое, ки дар кодекси одоби соҳавӣ самти аниқро доир ба масъалаҳои ахлоқии дорои аҳамияти муҳиме, ки метавонад дар фаёолияти ташкилот пайдо шаванд, таъмин намоянд, дар назар дорад (*қарори Ҳукумати ҶТ аз 2.05.2019 № 235*).

4. ТАҲЛИЛИ ХАВҲОҲИ КОРРУПСИОНИИ БЕВОСИТА ҚОЙДОШТА

(*қарори Ҳукумати ҶТ аз 2.05.2019 № 235*)

22. Барои баҳодихӣ хавфҳои коррупсионии бевосита қойдошта ба амалӣ намудани шартҳои зерин зарур аст (*қарори Ҳукумати ҶТ аз 2.05.2019 № 235*):

- таҳқиқ ва ошкорсозии хавфҳо;
- таҳлили хавфҳо.

23. Дар ин марҳилаи таҳқиқ ва ошкорсозии хавфҳо ҷамъовари маълумот оид ба хавфҳои воқеӣ ва эҳтимолии коррупсия дар ташкилотҳо амалӣ карда мешавад.

24. Дар ин марҳила усулҳои зерини таҳқиқ ва ошкорсозӣ мавриди истифода қарор мегиранд:

- таҳлили муқовимати ташкилот ба хавфҳои коррупсионӣ;

- пурсиши кормандони ташкилот;

- таҳлили муносиботи мутақобилаи ташкилот бо ҷомеаи шаҳрвандӣ;

- таҳлили амалҳои мушаххаси коррупсионӣ;

- таҳлили маълумотҳои омӯрӣ оид ба вазъи коррупсия дар ташкилот.

25. Таҳлили муқовимати ташкилот ба хавфҳои коррупсия баҳодихии таҷрибахоёро тақозо менамояд, ки он бо интиҳоби ҳайати мутахассисону кормандони ташкилот, доираи омӯзишу таҳлили онҳо, уҳдадориҳои вазифавӣ, мутабоқосии (дохилӣ ва берунӣ) вазифаи кормандон, машварат ва масъулияти мутахассисон, имконоти нозирот, мутамаккасонӣ ва яклухтсозӣ, мусоҳибаи баҳодихӣ, алоқаҳои беруна, масъулияти назорат, хавфҳои берун аз ташкилот, даромадҳои муфти иловагӣ, беҳавфӣи ҷисмонӣ, муносиботи қонунӣ бо таъсирбахшию самаранокӣ, дурусткорӣ, риояи қонун ва муомилот алоқамандӣ дорад (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*).

26. Таҳлили муқовимати ташкилот ба хавфҳои коррупсия метавонад мувофиқи намунаҳо аз замимаи 1 ба методологияи мазкур ҳамроҳ шудааст, ба амал бароварда шавад (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*).

27. Бо мақсади санҷиши дурустии маълумоти бадастоварда оид ба таҳлили муқовимати ташкилот ба хавфҳои коррупсия дар ташкилот пурсиши кормандон ба роҳ монда мешавад. Бо ин мақсад ҳамчун восита намунаи саволномае, ки дар замимаи 2 оварда шудааст, метавонад мавриди истифода қарор гирад. Саволномаи мазкур метавонад бо хусусиятҳои хоси ташкилот мутабоқ гардонида шавад. Натиҷаи пурсишро мутабоқӣ замимаи 3 методологияи номбурда шарҳу тавзеҳ меёбад (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*).

28. Таҳлили робитаҳои ташкилот бо ҷомеа баррасии ботафсиلى расмиёти робитаҳои бо ҷомеа дахлдӯшта, аз ҷумла расмиёти алоқаманд ба баррасии муроҷиатҳо, сатҳи шаффофияти фаъолияти ташкилот, сомонии интернетии он, муносибат ба воситаҳои ахбори омма ва амсоли онро дар бар мегирад (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*).

29. Таҳлили ҳолатҳои мушаххаси амалҳои коррупсионӣ (ҳолатҳои муғраб ё хоси амалҳои коррупсионӣ аз ҷониби кормандони ташкилот содиршуда), бо мақсади ошкорсозии гарзи номукаммали идорақунӣ, ҳамчунин муайянкунии ҳудуди имкониятҳои воқеӣ ва имконпазири ташкилот оид ба огоҳсозӣ ва пешгирии амалҳои коррупсионӣ ба амал бароварда мешаванд.

30. Таҳлили маълумотҳои омӯрӣ оид ба вазъи коррупсия дар ташкилот бо мақсади муқаррар кардани хавфҳои коррупсия дар самтҳои осебпазир, номукаммалии меъёрҳо ва андешидани чораҳои иловагӣ ҷиҳати тақвияти фаъолият, баҳри пешгирии коррупсия гузаронида мешавад.

31. Барои таҳқиқ ва ошкорсозии хавфи амалҳои коррупсионӣ восита ва усулҳои зерини ҷамъоварии маълумотро бояд ба роҳ монд:

- бозназарии иттилооти бунёдӣ - ҷамъоварии иттилоот аз сарчашмаҳои мавҷудбуда, ба монанди таҳқиқ ва таҳлили қаблӣ, ки аз тарафи гурӯҳҳои манфиатдор, шахсонӣ мансабдор, аудиторон, мақомоти муборизабаранда бо коррупсия, Палатаи ҳисоб, Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида шудаанд, ҳамчунин ҷамъоварии иттилоот аз муроҷиатҳои шахсонӣ воқеӣ ва ҳуқуқӣ ва воситаҳои ахбори омма (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*);

- ҷамъоварии маълумот аз рӯйи натиҷаи таҳқиқоти иҷтимоӣ-ҷамъоварии маводи мушаххас аз рӯйи натиҷаи ҷавоби аҳоли ба пурсишҳои хаттӣ ва ё мусоҳибаҳои даҳонӣ. Пурсиши аҳоли метавонад ба таври умумӣ ва ё гуруҳи шахсонӣ алоҳида, ки барои пурсиш бо мақсади таҳлили муқосисавӣ интиҳоб карда мешаванд, бошад;

- истифодаи гурӯҳҳои мақсаднок - ҷамъоварии маълумот тавассути гуруҳҳои мақсаднок. Гуруҳҳои мақсаднок - гурӯҳҳои мушаххасе мебошанд, ки барои муҳокима ва ҳалли масоили махсус даъват карда мешаванд. Ин раванди корбурд метавонад, мутаносибан, аз рӯйи сифат нисбат ба шумора хавфҳои коррупсиониро ошкор сохта, маълумоти мушаххастарро бо дарназардошти амалҳои коррупсионӣ, инчунин сабаби сар задани ин амалҳоро аниқ намояд ва ҳамзамон имконоти ташкилотро доир ба амалисозии мубориза бар зидди коррупсия возеҳ нишон диҳад.

32. Дар баъзе мавридҳо ба пуррагӣ аз байн бурдани хавфи амалҳои коррупсионӣ номумкин аст, вале паст намудани раванди хавфҳои ошкоргардидаи амалҳои коррупсионӣ то ҳадди расидани хавфҳои ҷиддӣ имконпазир доништа мешавад.

33. Илова бар ин, дар як муҳлат анҷом додани таҳлил, ҷудо намудани вақт, диққат ва имконот ба ҳар як хавфи ошкоргардида номумкин ҳисобида мешавад. Аз ин лиҳоз, ошкор намудани ҳадди хавфҳои коррупсионӣ, вобаста аз эътидоли хавфафзоии амалҳои коррупсионӣ барои ташкилотдошта хеле муҳим ҳисобида мешавад.

34. Баҳодихии хавфҳои коррупсионӣ мутабоқ ба бартарияти онҳо ба роҳ монда мешавад. Бартарияти хавфҳои коррупсионӣ, дар сурати давомнокии хавфҳо ва ё эҳтимолити пайдоиши онҳо, ба таъсири ин гуна хавфҳо вобастагӣ дорад (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*).

35. Вобаста ба таъсирнокии хавфҳои коррупсионӣ бевосита қойдошта метавонанд намудҳои зерин дошта бошанд (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*):

- ҷузъӣ - хавфе, ки ба шаъну эътибори ташкилот ва имконияти он ва амалӣ кардани мақсадҳои таъсири начандон зиёд дорад;

- муътадил - хавфҳои коррупсионӣ муътадил хавфҳое мебошанд, ки ба шаъну эътибори ташкилот таъсири зиёд мерасонанд ва ё қобилияти амалисозии мақсадҳои онро саҳт коҳиш медиҳанд;

- хавфҳои муҳим - хавфҳои коррупсионӣ мебошанд, ки дар натиҷаи онҳо низоми қори ташкилот бо хавфи ҷиддӣ дучор шуда, ба амалисозии равандҳои фаъолият ва ҳадафҳои ташкилот таъсир мерасонад, ки дар натиҷаи он ташкилот метавонад зарари қалони молӣ бинад ва ба раванди корбурду пешрафташ таъсири манфӣ ворид гардад.

36. Вобаста аз эҳтимолити паҳид омадан, хавфҳои коррупсионӣ метавонанд намудҳои зерин дошта бошанд:

- эҳтимолити ҷузъӣ ба вучуд омадани хавфҳои коррупсионӣ (хавфҳои фавқуллода) - дар ин маврид хавфи амалҳои коррупсионӣ метавонад дар шароити фавқуллода ва ё шубҳавар (аз эҳтимол дур) арзи вучуд дошта бошад;

- эҳтимолити ҳадди миёна ба вучуд омадани хавфҳои коррупсионӣ (хавфҳои имконпазир) - дар ин маврид хавфи амалҳои коррупсионӣ метавонад дар вақти муайян дар оянда паҳид ояд.

- эҳтимолити аз андоза зиёди паҳид омадани хавфҳои коррупсионӣ (анқариб хавфҳои ғайришартӣ) - дар ин маврид хавфи амалҳои коррупсионӣ дар сурати инкишофи муътадили воқеот ба амал омада метавонад.

5. МАРҲИЛАИ ХОТИМАВИИ ТАҲЛИЛ ВА БАҲОДИҲИИ ХАВФҲО

(*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*)

37. Таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) бо таҳияи ҳисобот дар бораи баҳодихӣ ба охир мерасад (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*).

38. Ҳисобот дар бораи баҳодихӣ бояд ба талаботҳои зерин мутабоқат намояд (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*):

- ба таври алоқамандии мантиқӣ ва шакли асоснок навишта шавад;

- таъмин намудани саҳеҳият ва дурустии тасвия;

- истифода намудани истилоҳоти монанд;

- мавҷуд будани сана ва қои тартибдиҳӣ, ҳайати гурӯҳ оид ба баҳодихӣ (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*);

- имзогузорӣ шудан аз тарафи аъзои гуруҳи баҳодихӣ.

39. Ҳисобот дар бораи баҳодихӣ бояд (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*):

- дорои хулосаҳои ба таҳлил алоқаманд бошад (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*);

- дорои тавсияҳо оид ба истисно ё паст намудани натиҷаҳои хавфҳои ошкоршуда бошад.

40. Ҳисобот дар бораи баҳодихӣ мутабоқӣ сохтори зерин таҳия мешавад:

а) баҳодихии натиҷаҳои таҳлили шароити пешақӣ, аз ҷумла:

- баҳодихии натиҷаҳои таҳлили асосҳои қонунгузорӣ барои ташкилот;

- баҳодихии натиҷаҳои таҳлили умумии қонунгузорӣ;

- баҳодихии натиҷаҳои таҳлили санадҳои зерқонунии идоравӣ дар бораи намудҳои осебпазирӣ фаъолият, ки ба вазифаҳои дохилии ташкилот алоқаманданд;

- баҳодихии натиҷаҳои таҳлили санадҳои зерқонунӣ идоравӣ дар бораи намудҳои осебпазирӣ фаъолият, ки ба вазифаҳои берунӣ ташкилот дахл доранд;

б) баҳодихии натиҷаҳои таҳлили сохторҳои ташкилии ташкилот, аз ҷумла:

- баҳодихии натиҷаҳои таҳлили уҳдадориҳои вазифавӣ;

- баҳодихии натиҷаҳои таҳлили раванду расмиёти қорӣ;

- баҳодихии натиҷаҳои таҳлили қоидаҳои ахлоқӣ;

в) баҳодихии натиҷаҳои таҳлили хавфҳои бавосита қойдошта, аз ҷумла:

- баҳодиҳии натиҷаҳои таҳлилӣ муқовимати ташкилот ба хавфҳои коррупсия;

- баҳодиҳии натиҷаҳои таҳлили пурсиши кормандони ташкилот;

- баҳодиҳии натиҷаҳои таҳлили ҳамкориҳои ташкилот бо ҷомеаи шаҳрвандӣ;

- баҳодиҳии натиҷаҳои таҳлили ҳолатҳои мушаххаси коррупсия;

г) баҳодиҳии таҳлили хавфҳои ошкоршуда, бартарияти хавфҳо ва ҳулосаи умумӣ;

д) тавсияҳо оид ба бартараф намудан ё паст кардани оқибатҳои хавфҳои ошкоршуда (*қарори Ҳукумати ҶТ аз 2.05.2019 № 235*).

41. Дар асоси ҳисобот дар бораи баҳодиҳӣ гурӯҳ оид ба баҳодиҳӣ лоиҳаи нақшаи мукамалро таҳия менамояд. Нақшаи мазкур нақшаи муфассали амал оид ба пешгирӣ намудани коррупсия дар ташкилот ба ҳисоб меравад. Ҳангоми таҳияи нақша бартарияти хавфҳо ба ҳисоб гирифта мешавад. Ҳамин тавр, амалиёт оид ба ниҳоят паст гардидан ва баланд шудани эҳтимолияти пайдоиши хавфҳо бартарият мегирад. Баъд аз ин амал бояд амал бояд амал оид ба аз байн бурдан ё паст намудани оқибатҳои миёна ва эҳтимолияти миёнаи пайдоиши хавфҳо оянд. Дар ҳулоса амалиёт оид ба бартараф ва паст намудани оқибатҳои ҷузъӣ ва эҳтимолияти ками пайдоиши хавфҳо ба нақша гирифта мешавад. Нақшаи мукамал баъд аз мувофиқа бо ҳамаи воҳидҳои сохтори манфиатдори ташкилот аз тарафи роҳбари ташкилот тасдиқ карда мешавад (*қарори Ҳукумати ҶТ аз 2.05.2019 № 235*).

42. Муҳлати татбиқ намудани нақшаи мукамал наметавонад аз 2 сол зиёд бошад. Ташкилоте, ки ба баҳодиҳӣ фаро гирифта мешавад, ба Агентӣ ҳисобот дар бораи татбиқи нақшаҳои мукамалро пешниҳод менамояд. Агентӣ ҳуқуқ дорад, дар бораи тадбирҳои, ки бояд амалӣ карда шаванд, маълумоти иловагӣ талаб намояд.

43. Агентӣ ҳар чамъбасти сол ба Шӯрои миллии муқовимат бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи татбиқ намудани нақшаи мукамал дар ташкилотҳои баҳодиҳишаванда маълумот медиҳад ва барои босифат ва сари вақт иҷро шудани чораҳои дар нақша пешбинишуда диққати махсус медиҳад.

6. АЗНАВТАҲЛИЛКУНӢ ВА АЗНАВБАҲОДИҲӢ

44. Азнавтаҳлилкунӣ ва азнавбаҳодиҳӣ на камтар аз як маротиба дар се сол гузаронида мешавад ва дорои мақсадҳои худ доир ба самарабахшии таҳлил ва баҳодиҳии тадбирҳои пешгирикунанда, ки барои ҳаммонандкунии хавфҳо, таҳлилу баҳодиҳии манфиатнокии нақшаҳои мукамал, азнавбаҳодиҳии хавфҳои ибтидоӣ ва таъмини истифодаи бонанфиати манбаъҳои ташкилот истифода мешаванд, мебошад (*қарори Ҳукумати ҶТ аз 2.05.2019 № 235*).

[Замимаи № 1](#)

[Замимаи № 2](#)

[Замимаи № 3](#)